

ЛІТЕРАТУРА:

1. Акімов О. О. Професійна діяльність державних службовців в умовах євроінтеграції України : питання формування психологічної готовності [текст]: моногр./ О. О. Акімов – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 176 с.
2. Грицяк І. А. Управління в Європейському Союзі: теоретичні засади : монографія / І. Грицяк – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 236 с.
3. Кремінь В. Г. Формування особистості професіонала в контексті вимог ХХІ століття / В. Г. Кремінь // Педагогічний процес: Теорія і практика педагогічної психології : – зб.наук.пр. – К., 2005. – Вип. 3. – С. 10–20.
4. Кривцова В. М. Теорії та стратегії європейської інтеграції: навч. посіб. / В. М. Кривцова ; за заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудіка ; М-во освіти і науки України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр., Ун-т Лондон Метрополітен (Великобританія). – К. : Міленіум, 2009. – 142 с.
5. Рудік О. М. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України: метод. вказівки для викл. (тренера) модуля/ О. М. Рудік, О. В. Дзяд; М-во освіти і науки України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр., Ун-т Лондон Метрополітан (Великобританія). – К. : Міленіум, 2009. – 96 с.
6. Самоменеджмент. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://works.tarefer.ru/55/100660/index.html#>

Блашків О.В.

к.філол.н., доцент, доцент кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства ЮФ ТНЕУ

ЖУРНАЛІСТИКА І ПОЛІТИКА: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ

Вплив ЗМІ як специфічного соціального інституту на певні інститути політичної системи може здійснюватися як безпосередньо, так і опосередковано – формуванням суспільної думки. Найвиразніше це проявляється в політичних кампаніях чи кризових ситуаціях.

Україна отримала політику, що вибудовувалася на медійному ґрунті, а журналістику – на політичному. Виявити суть цього явища, базуючись на його всебічному аналізі з урахуванням особливостей масової комунікації в Україні, актуально.

Іншим актуальним питанням сьогодні є з'ясування, наскільки преса може стимулювати або гальмувати розвиток політичних подій. Саме від того, де і як вони перетинаються, залежить характер влади та становище журналістики в суспільстві. А останній фактор, як відомо, є одним з найбільш яскравих маркерів зрілості і досконалості влади.

Свобода і дотепер залишається поняттям, що цементує всі концепції і практику ЗМІ та найбільш повно і яскраво відображає рівень відносин журналістики і влади. Ця проблема має філософський, юридичний і соціальний зміст. Засоби придушення і обмеження свободи різноманітні, проте основним залишається цензура, багатоліка і невичерпна в своїх формах.

Питання свободи – це, перш за все, питання про її законодавче забезпечення, що передбачає обов'язковий та ретельний аналіз нормативних

актів. Ухвалення кожного закону – складний процес, в ході якого йде напружена політична боротьба між авторами законопроектів і опозицією. Як показує досвід, закони, пов'язані з проблемами свободи слова і функціонування ЗМІ, викликають найзапекліші дискусії. Не менш важливим за прийняття законів, є питання про реалізацію їх положень на практиці.

Журналістика і політика в Україні демонструють тісний контакт. Він чітко простежується як в теоретичному, так і практичному аспекті, як в історичному, так і сучасному контексті. Політична комунікація трансформувалася і набувала нових рис, але водночас зберігала і давні, зафіксовані в політичній культурі, яка підживлюється найчастіше протиборством полярних субкультур.

Аналіз теоретичної бази показує, що журналістські концепції в Україні сформувалися під сильним впливом як політичних концепцій, так і зарубіжної науки.

Історично в Україні склалися кілька моделей взаємодії журналістики і політики: 1) імперського періоду, тобто коли Україна перебувала під владою іншої держави і преса використовувалася різними політичними групами як засіб поширення ідей, що надихали на боротьбу за звільнення і об'єднання України, так само як і антагоністичними силами цього процесу, проте вплив її, зокрема в першому випадку, був певним чином обмеженим; 2) періоду після створення єдиної держави, коли в умовах ліберальних свобод і становлення партійної системи преса активно долучилася до політичної дискусії, яка йшла в руслі тих рухів (соціалістичного, демократичного та ін.), що формувалися, а пізніше націоналістичного.

В цей же період фінансово-промисловий капітал створив свої групи впливу у пресі з метою більш ефективної участі в політичному процесі. Ця характерна риса в сфері володіння українськими ЗМІ залишається актуальною дотепер.

Політична комунікація знайшла більш складні форми завдяки багатшаровості різного роду політичних рухів, партій, груп.

Українська журналістика активною учасницею політичних дискусій і політичного процесу. Зміст і напрямок дискусії багато в чому визначається наявністю протиборчих груп преси на рівні власників, окремих видань і журналістського істеблішменту, а також існуванням протилежних телеполісів: проукраїнського та антиукраїнського. Специфічність взаємодії журналістики і політики в Україні визначається також міцними, хоча часом і складними, відносинами між журналістами і політиками. Іноді їх називають кастами або елітами, які часто знаходять цілковите взаєморозуміння, а часом вступають в конфлікт.

Активна взаємодія ЗМІ та політики вплинула на типологію української журналістики, в якій помітне місце займають політичні газети і журнали, радіо- і телевізійні програми, а також політичні он-лайн ЗМІ.

Процес політизації журналістики переважно розглядається як зворотний бік процесу медіатизації політики. Проте український досвід свідчить, що політизація журналістики значно випереджає медіатизацію політики.

Протягом усієї історії України контроль з боку держави проявлявся на різних рівнях і в різних формах. Він був обмежений в рамках ліберального законодавства та вільної політичної дискусії. Контроль був абсолютним в умовах підневільного становища України, зводячи нанівець політичну дискусію в суспільстві. На зорі становлення незалежної України він був частковим і регламентувався (в більш жорстких формах в роки президентства Л. Кучми). Частковий і специфічний контроль за діяльністю державних ЗМІ проявився з

породженням партократичної практики і трансформувався в прихований контроль правлячої більшості за змістом програм.

Таким чином, українська журналістика протягом усієї своєї історії демонструвала залученість в політику, здійснюючи вплив на останню і перебуваючи сама під її впливом. У різні періоди співвідношення у взаємовпливові змінювалося, але майже завжди політика виявлялася сильнішою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Эко Умберто. О прессе // Пять эссе на темы этики. – СПб., 2000. – 158 с.
2. Журналистика в мире политики: Исследовательские подходы и практика участия / Ред.-сост. С.Г.Корконосенко. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2004. – 448 с.
3. Парето Вильфредо. Компендиум по общей социологии / Пер. с итал. А.А.Зотова. – М: ГУ ВШЭ, 2008. – 511 с.
4. СМИ и политика / под ред. Л. Л. Реснянской. – М: Аспект Пресс, 2007. – 256 с.
5. Техника дезинформации и обмана / под ред. Я.Н.Засурского. – М: Мысль-Язык: Русский, 1978. – 251 с.

Боднарчук Ю. Ю.

к.і.н., доцент кафедри документознавства,
інформаційної діяльності та українознавства ЮФ ТНЕУ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Прийнято вважати, що глобалізація бере свій початок в часи Першої Світової війни, і це далеко не позбавлено смислу, так як в дійсності одним з її результатів є територіальні зміни і до того ж появились перші міжнародні організації. Друга Світова війна підкреслила нові зароджуючі процеси. Воєнні дії велись на території 40 держав, війна принесла велетенські економічні втрати, страждання і жах на всій планеті. Ніколи до цього на планеті не було нічого подібного. Використана США ядерна зброя в Хіросімі і Нагасакі. Ядерна зброя показала людям, що вона здатна знищити континенти, і без зусиль може зупинити все життя на землі [1, с. 370].

Техногенні катастрофи такі як Чорнобиль і Фукусіма, також тепер не є локальними проблемами. Люди, нарешті, зрозуміли, що планета, на якій вони живуть, не така велика, як їм колись здавалось. Розвиток науки і техніки, навчання дозволили їм побачити це. Зараз для того, щоб перетнути тисячі кілометрів не потрібно багато часу і економічних витрат. Існує швидкісний транспорт, глобальна мережа Інтернет, різні пристрої та програми.

Світ став тіснішим, люди стали ближчими, вплив різних культур одна на одну пропорційно збільшився, в тому числі і через те, що в даний момент населення землі складає більше 7 мільярдів людей і має тенденцію до зростання. Варто відмітити, що найбільший приріст дають не самі розвинені країни, а країни з низьким рівнем життя, що провокує нелегальну міграцію і розповсюджує різноманітні проблеми[2, с. 15].